

АСОЦІАЦІЯ
«УКРАЇНСЬКІ ФОНДОВІ ТОРГОВЦІ»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Загальними зборами членів
Асоціації «Українські фондові торговці»
Протокол № 8
від 27 грудня 2016 року

Звіт про діяльність
Асоціації "Українські фондові торговці"
за 2016 рік

ЗМІСТ

I. Загальна інформація та організаційна структура Асоціації.

1. Рада Асоціації.
2. Комітети Асоціації.

II. Члени Асоціації.

III. Діяльність Асоціації у 2016 році.

1. Тарифна політика ПАТ "Розрахунковий центр".
2. Розширення повноважень НКЦПФР.
3. Делегування повноважень НКЦПФР Асоціації.
4. Експертно-апеляційна рада при Державній регуляторній службі України.
5. Методологічна та методична робота Асоціації направлена на підтримку членів асоціації у відношенні дій регулятора, що мають непродуктивний характер.
6. Виконання НКЦПФР норм Закону України "Про ліцензування видів господарської діяльності" №222.
7. Погодження НКЦПФР змін до внутрішніх документів Асоціації;
8. Внесення змін до Положення про Раду учасників депозитарної системи ПАТ "НДУ".
9. Пропозиції до проектів законів України, проектів нормативних актів НКЦПФР, участь у Комітетах НКЦПФР та Громадській Раді при НКЦПФР.
10. Запити до НКЦПФР з питань щодо професійної діяльності.
11. Робота Асоціації з формування думки учасників фондового ринку
  - a. спільне звернення стосовно проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо регульованих ринків та деривативів)»;
  - b. участь Асоціації в «Українському Фінансовому Форумі 2016 року»;
  - c. публічна позиція Асоціація , пов'язана з опублікованими у інтернет-змі обвинувачень керівництва та співробітників НКЦПФР щодо розголошення інформації;
  - d. спільне звернення до міжнародних організацій;

IV. Контроль за виконанням Правил Асоціації

Загальна інформація та організаційна структура Асоціації

Асоціація "Українські фондові торговці" (далі - Асоціація) є відкритим об'єднанням професійних учасників фондового ринку, яке засноване на засадах рівноправності, вільного волевиявлення та спільності інтересів своїх членів.

Асоціація зареєстрована Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі - Комісія) та має наступні статуси:

1. Згідно Рішення Комісії № 287 від 28.02.2013 р. статус **об'єднання професійних учасників фондового ринку** за видом професійної діяльності – **діяльність з торгівлі цінними паперами** (Свідоцтво про реєстрацію об'єднання професійних учасників фондового ринку № 6 від 28.02.2013 р.);

2. Згідно Рішення Комісії № 289 від 28.02.2013 р. статус **об'єднання професійних учасників фондового ринку** за видом професійної діяльності – **депозитарна діяльність** (Свідоцтво про реєстрацію об'єднання професійних учасників фондового ринку № 8 від 28.02.2013 р.);

3. 22 травня 2012 року Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку прийняла рішення про продовження до 2017 року дії статусу Асоціації як **саморегульованої організації професійних учасників фондового ринку** за видом професійної діяльності – (Свідоцтво про реєстрацію об'єднання як саморегульованої організації професійних учасників фондового ринку № 3 від 22.05.2012 р.).

4. Згідно Рішення Комісії № 1856 від 26.12.2014 р. статус **саморегульованої організації професійних учасників фондового ринку** за видом професійної діяльності – **депозитарна діяльність** (Свідоцтво про реєстрацію об'єднання як саморегульованої організації професійних учасників фондового ринку № 11 від 26.12.2014 р.).

Метою діяльності Асоціації, перш за все, є захист інтересів членів Асоціації, розробка стандартів та вдосконалення механізмів ефективного регулювання діяльності професійних учасників фондового ринку, участь у нормотворчому процесі та в процесі вдосконалення нормативно-правових актів, пов'язаних із розвитком та регулюванням фондового ринку.

Відповідно до Статуту органами Асоціації є:

- **Загальні збори членів Асоціації** — вищий орган Асоціації. Останні загальні збори членів Асоціації відбулись 21.12.2015 року. У Загальних зборах мають право брати участь з правом голосу всі члени Асоціації, окрім тих, членство яких припинене відповідно до Правил Асоціації. Кожен з членів Асоціації має один голос.
- **Рада Асоціації** — виборний колегіальний орган Асоціації, що представляє інтереси членів Асоціації в період між Загальними зборами, контролює та регулює діяльність Президента та Фінансового директора та обирається Загальними зборами строком на 2 роки.

Діючий склад Ради Асоціації було обрано Загальними зборами членів Асоціації у 2015 році у кількості 7-ми осіб:

1. Петрашко Олексій Геннадійович	Голова Ради Асоціації
2. Антонов Сергій Михайлович	Член Ради Асоціації
3. Зуб Анатолій Васильович	Член Ради Асоціації

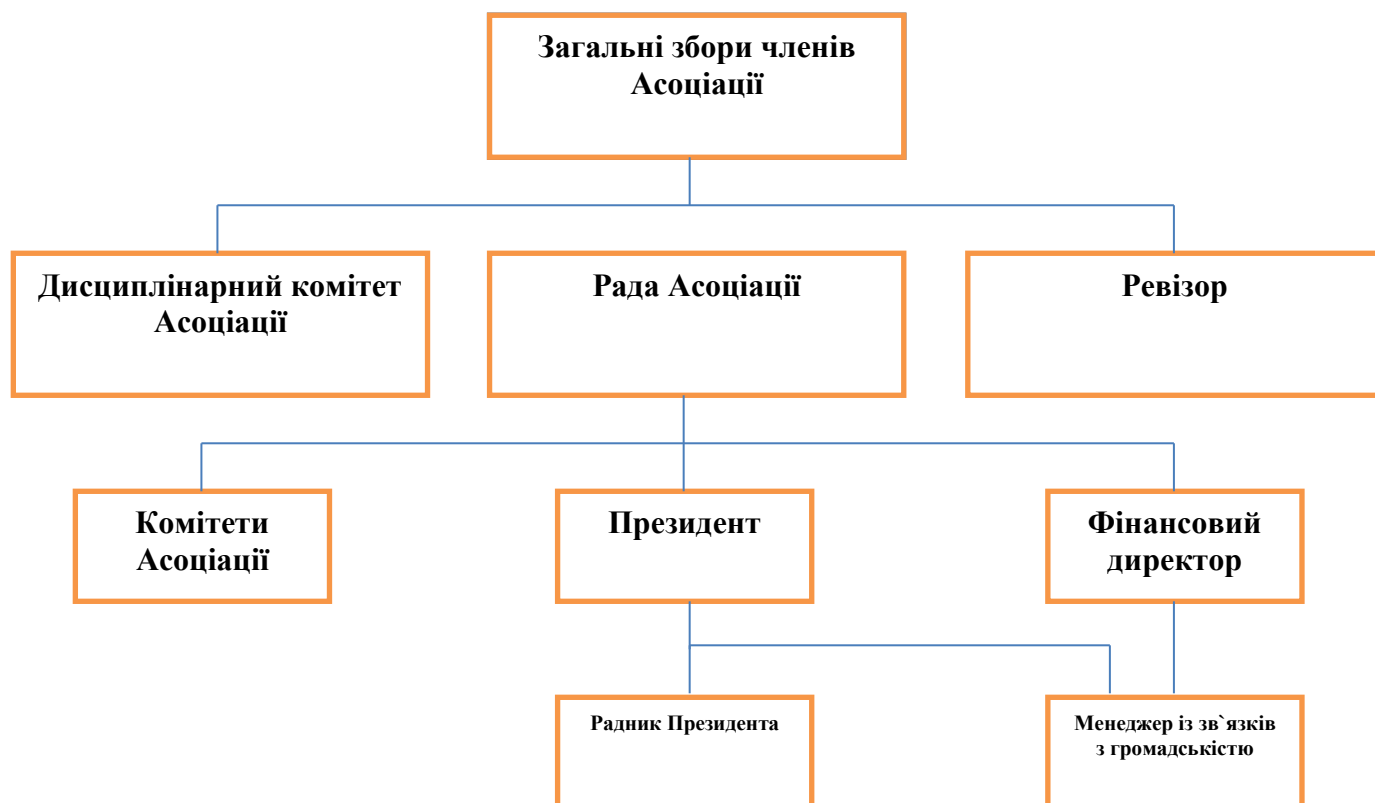
4. Когут Ігор Дмитрович	Член Ради Асоціації
5. Медведєв Олег Євгенович	Член Ради Асоціації
6. Нетак Борислав Борисович	Член Ради Асоціації
7. Шевчук Костянтин Дмитрович	Член Ради Асоціації

Наступні вибори до Ради Асоціації відбудуться у 2017 році.
За 2016 рік було проведено 18 засідань Ради Асоціації.

- **Президент та Фінансовий директор Асоціації** є одноособовими виконавчими органами Асоціації, що здійснюють управління поточною діяльністю Асоціації. Президент представляє Асоціацію перед усіма установами та організаціями. Фінансовий директор вчиняє від імені Асоціації всі юридичні дії, що не суперечать Правилам Асоціації. Президент та Фінансовий директор призначаються та звільняються Радою Асоціації.
- **Ревізор** — одноособовий орган Асоціації, що обирається Загальними Зборам для проведення перевірки фінансово-господарської діяльності Асоціації на період, визначений Загальними зборами та здійснює діяльність відповідно до Правил Асоціації.
- **Дисциплінарний комітет** — виборний колегіальний орган Асоціації, що здійснює дисциплінарне провадження та обирається Загальними зборами терміном на 3 роки.
Наступні вибори до складу Дисциплінарного комітету відбудуться у 2018 році

Для забезпечення тіснішого зв'язку з членами Асоціації та з метою оптимізації виконання її функцій в окремих регіонах за рішенням Ради можуть бути призначені регіональні представники. На даний час Асоціація не має регіональних представників.

Організаційна структура Асоціації

У 2016 році був переобраний склад Комітету з торгової діяльності та склад Комітету з питань обліку та оподаткування. До Комітету з торгової діяльності входить 8 представників учасників фондового ринку, а до Комітету з питань обліку та оподаткування – 4 представника.

Робота Ради Асоціації

За звітний період було проведено 18 засідань Ради Асоціації та розглянуто низку актуальних питань.

Впорядковано роботу з надання послуг членам, обслуговування програмного забезпечення та надання засобів КЗІ в умовах членських внесків, що дорівнюють 0,0 грн.

Внесені зміни до Статуту та внутрішніх документів Асоціації, що були затверджені 21.12.2015 року черговими Загальними зборами та надано відповідний пакет документів до НКЦПФР. Після відмови НКЦПФР у погодженні змін до Статуту та Правил Асоціації, Радою Асоціації 22 березня 2016 року було ухвалене рішення про звернення до членів Асоціації та НКЦПФР щодо дій НКЦПФР відносно Асоціації та її членів.

21 березня 2016 року за засіданні Ради Асоціації було прийнято рішення щодо звернення до голів депутатських фракцій щодо проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (щодо регульованих ринків та деривативів) № 3498 від 21.11.2015 року.

В березні ж місяці Радою Асоціації було прийнято рішення про звернення до Адміністрації Президента України щодо проекту Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації стандартів IOSCO та виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в частині протидії зловживанням на фондовому ринку".

У квітні 2016 року на засіданні Ради Асоціації було затверджено звернення до акціонерів ПАТ "Національний депозитарій України" щодо питання порядку денного річних Загальних зборів акціонерів ПАТ "НДУ" №24 "Про внесення змін до Положення про Раду учасників депозитарної системи Публічного акціонерного товариства "Національний депозитарій України".

Робота Комітетів Асоціації

У 2016 році Комітетом з обліку та оподаткування АУФТ, затверджено позицію з питання щодо відображення сум дооцінок/уцінок цінних паперів у складі фінансового результату (прибутку/збитку) до оподаткування, починаючи з 01.01.2015 року, згідно норм Податкового кодексу України. Протягом року члени комітету приймали участь у обговоренні та формуванні пропозицій до проектів законів та нормативних документів НКЦПФР, та засіданнях комітету НКЦПФР, перелік яких наведено у пункті «10. Пропозиції до проектів законів України, до проектів нормативних актів НКЦПФР, участь у Комітетах НКЦПФР.»

Робота Комітетів з торгової діяльності та з депозитарної діяльності у 2016 році відбувалась у вигляді надання письмових зауважень до проектів нормативних документів НКЦПФР, що оприлюднювались та проектів відповідей на запитання членів Асоціації. Інформація надсилалася членами комітетів на електронні скриньки Асоціації, узагальнювалася силами апарату Асоціації та направлялася на відповідні адреси.

2016 рік відзначився великою кількістю роботи над проектами Законів, підзаконних актів та над діяльністю, що стосувалася застосування регулятором методів впливу до учасників ринку.

Члени Асоціації

Станом на 23.12.2015 року до складу Асоціації входило 393 юридичні особи.

За звітний період 2016 рік до членів Асоціації було включено 3 нові компанії, що здійснюють професійну діяльність на фондовому ринку. За той самий період з членів Асоціації виключено 88 компаній. Станом на 26.12.2016 року до складу Асоціації входить 308 юридичних осіб.

Діяльність Асоціації

Основна частина роботи Асоціації у 2016 році була направлена на захист інтересів учасників ринку, методичну та методологічну роботу з метою підтримки членів Асоціації у адміністративних оскарженнях та судових спорах відносно дій регулятора, що носять непродуктивний характер (справи про маніпулювання, встановлення пруденційних нормативів тощо).

Асоціація першою відкрито встала на бік професійних учасників фондового ринку, щодо яких НКЦПФР було порушено справи про маніпулювання, офіційно висловила свою позицію щодо аргументів НКЦПФР при порушенні таких справ, та звернула на ці аргументи увагу громадськості та інших державних органів. АУФТ надає усім професійним учасникам правову підтримку з цього питання.

Протягом 2016 року Асоціацією проведена масштабна робота зі збору, аналізу та узагальненню думки учасників фондового ринку стосовно політики регулятора, виконання запланованих у 2015 році заходів та загальних результатів діяльності. Сформована думка ринку висвітлювалась Асоціацією у різні способи, а саме шляхом звернень до самої НКЦПФР, до інтернет-змі, у відкритих листах до парламентських фракцій та партій України, центральних офісів та українських представництв міжнародних фінансових організацій.

Завдяки публічним діям АУФТ, які щоправда призвели до ускладнень у співпраці із НКЦПФР (відмова у делегуванні повноважень, численні запити до Асоціації щодо її діяльності, ігнорування пропозицій Асоціації до проектів нормативно-правових актів, що розробляються НКЦПФР та обговорюються на Комітетах, відмова у погодженні змін до внутрішніх документів), вдалось зменшити кількість справ, що відкривається НКЦПФР, започаткувати тенденції до справедливої критики "беззаконних" дій НКЦПФР з боку широкого кола учасників ринку та оприлюднення відкритих позицій.

Роботу Асоціації можна розділити за наступними напрямками.

1. Тарифна політика ПАТ «Розрахунковий центр».

Зміст питання: Необґрунтована вартість послуг ПАТ «Розрахунковий центр» (далі – РЦ) та регулярне підвищення РЦ тарифів.

На початку 2016 року Асоціація направила листи з проханням звернути увагу на вартість послуг ПАТ «Розрахунковий центр» та регулярне підвищення РЦ тарифів до самого РЦ, НКЦПФР, АМКУ, Мінфіну, НБУ. Інформація про такі листи розміщена на офіційному сайті та надіслана всім членам Асоціації на електронні скриньки. <http://www.aust.com.ua/NewsView.aspx?news=3112>

АМКУ повідомив, що розгляне та дослідить матеріали, викладені у листі Асоціації.

В той же час члени Асоціації ТОВ "ФК "КУБ" та ТОВ "ФОНДОВА КОМПАНІЯ "ФІНЕКС-УКРАЇНА" звернулись до АМКУ із заявами щодо необґрунтованої вартості послуг РЦ, як користувачі послуг РЦ. Асоціація надала інформаційну та методологічну допомогу при підготовці матеріалів та написанні заяв.

За інформацією з сайту АМКУ, Комітет досліджує питання економічної обґрунтованості тарифів ПАТ "Розрахунковий центр". Профучасники мали можливість надати додаткову інформацію до АМКУ до 31.05.2016. Асоціація розмістила про це інформацію на власному сайті та надіслала всім членам на електронні скриньки.

Відповідь була отримана від одного з членів Асоціації, що в судовому порядку оспорує підвищення тарифів ПАТ "ВДЦП" (РЦ – правонаступник) <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/56780774>.

Інформація від члена Асоціації направлена електронною поштою (як передбачало повідомлення на сайті АМКУ) до АМКУ.

Внаслідок проведеної роботи, 21.06.2016 р. АМКУ порушив справу щодо економічної обґрунтованості тарифів ПАТ "Розрахунковий центр" за заявою ТОВ "ФК "КУБ". Розгляд триває.

Висвітлення у ЗМІ, Фейсбук, сайт АУФТ:

1. <https://www.facebook.com/groups/fundmarket.ua/permalink/1014524118608985/>
2. Рынoк прoтив Рaсчeтнoгo цeнтрa? <https://www.stockworld.com.ua/ru/news/rynok-protiv-raschietnogho-tsientra>
3. <https://www.facebook.com/ukrstocktraders/photos/a.430178177054945.97967.100675123338587/1026043207468436/?type=3&theater>
4. АУФТ звернулась до РЦ, НКЦПФР, Мінфіна, НБУ, АМКУ щодо регулярного підвищення тарифів Розрахункового центру (додано відповідь НБУ) <http://www.aust.com.ua/NewsView.aspx?news=3112>

2. Розширення повноважень НКЦПФР - Проект Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації стандартів IOSCO та виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом в частині протидії зловживанням на фондовому ринку" (далі – ПЗУ щодо імплементації стандартів IOSCO).

Зміст питання: Так званий ПЗУ щодо імплементації стандартів IOSCO передбачає значне розширення повноважень НКЦПФР, без відповідного посилення відповідальності НКЦПФР.

Робота у цьому напрямку розпочалася ще у 2015 році. Асоціацією, спільно з представниками фондового ринку, проведено детальний аналіз законопроекту, складені зауваження та пропозиції до законопроекту, проведено засідання Комітету з торгової діяльності Асоціацією з цього питання. 03.09.2015 р. зауваження та пропозиції направлені до НКЦПФР. Відповідь НКЦПФР не отримана.

Асоціація звернулася до Державної регуляторної служби України (далі – ДРС) та до Голови Адміністрації Президента України щодо ПЗУ щодо імплементації стандартів IOSCO та надання пропозицій до цього законопроекту.

На дату відповіді ДРС (28.03.2016) даний законопроект на розгляд та погодження ДРС не надходив. У випадку його надходження ДРС прийме участь у його опрацюванні з урахуванням пропозицій Асоціації.

У листі, отриманому з Адміністрації Президента України зазначено, що пропозиції та зауваження Асоціації були передані до НКЦПФР для розгляду та надання Асоціації відповіді.

У відповіді НКЦПФР на лист Адміністрації Президента України та Асоціації зазначено, що наразі законопроект потребує доопрацювання, оскільки Директиви, на яких він ґрунтувався припиняють свою дію 02.07.2016, тому НКЦПФР буде готувати нову редакцію, узгоджену вже з іншими нормативними актами, та зауваження Асоціації, що надійшли, будуть прийняті до уваги під час такого доопрацювання.

Висвітлення у ЗМІ, Фейсбук, сайт АУФТ:

- 1. НКЦБФР будет совершенствовать законодательство (ОБНОВЛЕНО)**
<https://www.stockworld.com.ua/ru/news/nktsbfr-budiet-soviershienstvovat-zakonodatiel-stvo>
- 2. Звернення АУФТ до АП щодо відповідності НКЦПФР принципам та стандартам IOSCO.** <http://www.aust.com.ua/NewsView.aspx?news=3113>
- 3. НКЦПФР надала відповідь на запит АУФТ про розширення повноважень та ПЗУ щодо імплементації стандартів IOSCO та виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині протидії зловживанням на фондовому ринку.**
<http://www.aust.com.ua/NewsView.aspx?news=3201>

3. Делегування повноважень НКЦПФР АУФТ.

Зміст питання:

В 2014 р. Асоціація розпочала процес делегування окремих повноважень НКЦПФР до СРО. Було отримано рішення НКЦПФР щодо можливості делегування окремого повноваження, сформовано робочу групу, яка повинна була затвердити вимоги до порядку виконання СРО делегованого повноваження та вимоги до ресурсної бази. Асоціація розробила проекти необхідних документів та надала інформацію щодо наявної ресурсної бази, проте після вересня 2014 р. робоча група не збиралась. НКЦПФР рішення процес делегування "заморозила".

Влітку 2015 року Асоціація звернулася до НКЦПФР із запитом про надання НКЦПФР інформації по документах Асоціації щодо делегування повноважень та проханням призначити новий склад та голову робочої групи, у зв'язку із зміною керівництва НКЦПФР. Відповідь на запит Асоціації отримана не була.

21.01.2016 р. НКЦПФР повідомила Асоціацію, що рішення яким НКЦПФР визнала можливим делегування АУФТ окремих повноважень було визнано НКЦПФР таким, що втратило чинність.

10.02.2016 р. Асоціація звернулася із запитом до Голови та членів НКЦПФР щодо рішення НКЦПФР про втрату чинності рішенням щодо можливості делегування Асоціації

окремих повноважень НКЦПФР. 29.02.2016 р. отримано відповідь НКЦПФР від 10.02.2016 р. у якому НКЦПФР пояснила, що прийняття рішення про втрату чинності рішенням щодо можливості делегування Асоціації окремих повноважень НКЦПФР було обумовлено наявністю на фондовому ринку двох СРО з однаковими статусами, а також нормою, що дозволяє професійним учасниками вільно обирати між цими двома СРО, а отже така ситуація унеможливорює делегування повноважень, оскільки є ризик, що не всі професійні учасники є членами Асоціації.

11.02.2016 р. Асоціація звернулась до Голови ДРС Ляпіної К.М. щодо делегування повноважень НКЦПФР саморегульним організаціям професійних учасників фондового ринку. В своєму листі Асоціація просила звернути увагу на дії НКЦПФР щодо делегування повноважень в контексті координації дії органів виконавчої влади, інститутів громадського суспільства і підприємництва з питань дерегуляції господарської діяльності та просила вжити заходів відповідно до повноважень ДРС. 11.03.2016 р. Отримано відповідь ДРС, в якій зазначено, що ДРС звернулась до НКЦПФР з пропозицією розглянути питання щодо можливості делегування Асоціації повноважень НКЦПФР.

14.03.2016 р. Асоціація направила додатковий лист до Голови ДРС щодо делегування СРО повноважень НКЦПФР, до якого додала відповідь НКЦПФР. У додатковому листі Асоціація просить провести експертизу ЗУ "Про цінні папери та фондовий ринок" в частині функціонування ОПУ та СРО, а також Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку, затверджено рішенням НКЦПФР №1925 від 27.12.2012 р.

У відповідь ДРС зазначено, що ДРС не має повноважень щодо проведення експертизи ЗУ "Про цінні папери та фондовий ринок" в частині функціонування ОПУ та СРО, а також Положення про об'єднання професійних учасників фондового ринку, затверджено рішенням НКЦПФР №1925 від 27.12.2012 р., оскільки НКЦПФР не належить до органів центральних органів виконавчої влади, експертизу нормативних актів яких може проводити ДРС.

29.03.2016 р. чергове звернення Асоціації до НКЦПФР. Асоціація висловила свою думку щодо позиції НКЦПФР про неможливість делегування повноважень Асоціації, з огляду на існування іншої СРО з аналогічним статусом на тим самим видом професійної діяльності та норми рішення НКЦПФР №1925, яка дозволяють професійним учасникам знаходитися в одному СРО, якщо за тим самим видом діяльності такий статус має декілька. Асоціація не згодна з нормою рішення НКЦПФР №1925, оскільки вона суперечить нормам ЗУ "Про цінні папери та фондовий ринок". Крім того Асоціація посилалась у своєму зверненні на відповідь ДРС, в якій зазначено, що Стратегія сталого розвитку "Україна – 2020", що схвалена Указом Президента України передбачає за вектором розвитку проведення реформ щодо дерегуляції та розвитку підприємництва. Асоціація цілком поділяє висновок ДРС, що делегування регуляторних повноважень НКЦПФР до СРО буде сприяти прискоренню процесу дерегуляції та зниженню рівня регуляторного впливу НКЦПФР.

Асоціація просила НКЦПФР врахувати думку ДРС та повернутись до процесу делегування повноважень НКЦПФР до Асоціації.

На даний час НКЦПФР повністю ігнорує вимоги ДРС та Асоціації щодо поновлення процесу делегування повноважень НКЦПФР СРО.

4. Експертно-апеляційна рада при Державній регуляторній службі України.

Зміст питання:

28.06.2015 р. набрав чинності Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 №222-VIII, яким передбачено що суб'єкти господарювання, чия діяльність підлягає ліцензуванню, мають право звернутись до спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування за захистом своїх прав. Таким органом є Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування, що створюється ДРС.

Експертно-апеляційна рада з питань ліцензування (далі – ЕАР) є постійно діючим колегіальним органом та її склад формується за пропозиціями громадських організацій, суб'єктів господарювання та їх об'єднань, посадових осіб органів ліцензування та наукових установ і затверджується спеціально уповноваженим органом з питань ліцензування.

В ЕАР не було члена ради, який спеціалізувався би на питаннях діяльності на фондовому ринку.

10.03.2016 Асоціація направила до ДРС лист з пропозицією включити до складу ЕАР голову Ради Асоціації Петрашка О.Г. 06.04.2016 року Олексія Петрашка було обрано до складу Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування. За участю Олексія Геннадійовича відбулося 7 засідань, на 5-ти з яких розглядалися питання, стосовно діяльності НКЦПФР.

Серед питань були розглянуті скарги професійних учасників фондового ринку про анулювання ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку, застосування регулятором штрафних санкцій, відмову у видачі ліцензій а також звернення Асоціації щодо надання роз'яснення стосовно чинності та визнання безстроковими ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку.

На засідання ЕАР надавалися висновки Асоціації щодо деяких рішень НКЦПФР, які були предметом розгляду.

Короткий огляд питань, що розглядалися на засіданні ЕАР з березня 2016 року:

- протокол № 03-16 від 22.03.2016 року

Розглянули звернення Асоціації "Українські фондові торговці" від 23.02.2016 № 08/3-15 щодо надання роз'яснення стосовно чинності та визнання безстроковими ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з управління активами інституційних інвесторів, які мали обмежений термін дії, відповідно до вимог ч.6 ст.21 Закону України від 02.03.2015 № 222 "Про ліцензування видів господарської діяльності".

Вирішено: доручити ДРС провести окрему нараду за участі представників Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, інших центральних органів виконавчої влади, фахівців-експертів у зазначеній сфері діяльності та членів Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування для прийняття узгодженого рішення.

- протокол № 04-16 від 08.04.2016 року

Перенести розгляд скарги ТОВ "УНІВЕР КАПІТАЛ" щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішення від 03.03.2016 № 260 щодо анулювання ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку –

діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме: діяльності з управління цінними паперами серії АГ № 579959 від 11.10.2011.

Перенести розгляд скарги ТОВ "ФОНДОВИЙ ТРЕЙДЕР" щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішення від 26.02.2016 № 204 про відмову у видачі ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами.

- протокол № 05-16 від 28.04.2016 року

Вирішили зняти з розгляду скаргу ТОВ "УНІВЕР КАПІТАЛ" щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішення від 03.03.2016 № 260 щодо анулювання ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме: діяльності з управління цінними паперами серії АГ № 579959 від 11.10.2011, на підставі заяви скаржника.

За результатами розгляду скарги ТОВ "ФОНДОВИЙ ТРЕЙДЕР" від 15.03.2015 № 16/03/15-01 щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку рішення від 26.02.2016 № 204 про відмову у видачі ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами, ВСТАНОВИЛИ:

невизначеність окремих положень Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), переоформлення ліцензії, видачі дубліката та копії ліцензії, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.05.2013 № 817 (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.06.2013 за № 854/23386) та Вимог до аудиторського висновку, що подається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку при отриманні ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, затвердженого Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.02.2013 №160 (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.03.2013 за № 386/22918), в частині вимог до інформації та документів, які подаються для видачі ліцензій, зокрема, до Анкети фізичної особи - власника з істотною участю у заявника (ліцензіата) та всіх осіб, через яких здійснюватиметься опосередкований контроль за заявником (ліцензіатом) та до Висновку (звіту) незалежного аудитора (щодо інформації про фінансовий стан здобувача ліцензій), що поклало під сумнів правомірність прийняття рішення НКЦПФР від 26.02.2016 № 204 про відмову у видачі ліцензій, Зазначили на необхідності їх перегляду та уточнення.

ВИРІШИЛИ: зобов'язати Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку 1) переглянути рішення від 26.02.2016 № 204 з урахуванням виявлених Експертно-апеляційною радою з питань ліцензування обставин;

2) привести положення Порядку та умов видачі ліцензії на провадження окремих видів професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів), переоформлення ліцензії, видачі дубліката та копії ліцензії, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.05.2013 № 817 (зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.06.2013 за № 854/23386), та Вимог до аудиторського висновку, що подається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку при отриманні

ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.02.2013 № 160 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України 11.03.2013 за № 386/22918), у відповідність до вимог статті 3 Закону України 02.03.2015 № 222-VIII "Про ліцензування видів господарської діяльності" щодо відповідності принципам державної політики у сфері ліцензування, а саме: вимоги ліцензійних умов мають бути однозначними, прозорими та виключати можливість їх суб'єктивного застосування органами ліцензування чи ліцензіатами.

До порядків денних засідань ЕАР, що відбувалися з квітня по серпень 2016 року не включалися питання діяльності НКЦПФР. Будь які скарги на акти або дії НКЦПФР до серпня місяця до ЕАР не надходили.

- протокол № 10-16 від 15.09.2016 року

За результатами розгляду скарги ТОВ "ІК ІФГ "КАПІТАЛ" від 25.08.2016 щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку постанови від 28.07.2016 № 430-ЦА-УП-Т щодо анулювання ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме: брокерської діяльності - серії АЕ № 294615 від 10.12.2014; дилерської діяльності - серії АЕ № 294616 від 10.12.2014; андеррайтингу - серії АЕ № 294617 від 10.12.2014 вирішили перенести розгляд скарги ТОВ "ІК ІФГ "КАПІТАЛ".

Доручити ДРС провести узгоджувальну нараду з Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку щодо застосування норм щодо анулювання ліцензій з урахуванням того, що професійна діяльність на ринку цінних паперів ліцензується з урахуванням особливостей, визначених Законом України "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні".

- протокол № 12-16 від 25.10.2016 року

За результатами розгляду скарги ТОВ "ІК ІФГ "КАПІТАЛ" від 25.08.2016 щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку постанови від 28.07.2016 № 430-ЦА-УП-Т щодо анулювання ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме: брокерської діяльності - серії АЕ № 294615 від 10.12.2014; дилерської діяльності - серії АЕ № 294616 від 10.12.2014; андеррайтингу - серії АЕ № 294617 від 10.12.2014 вирішили перенести розгляд скарги ТОВ "ІК ІФГ "КАПІТАЛ" до вирішення справи у судовому порядку.

За результатами розгляду скарги ТОВ ФК "Лівадія" щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку постанови від 05.09.2016 № 508-ЦА-УП-Т щодо анулювання ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме: брокерської діяльності - серії АЕ № 294518 від 22.10.2014; дилерської діяльності - серії АЕ № 294519 від 22.10.2014 вирішили перенести розгляд скарги ТОВ ФК "Лівадія" до вирішення справи у судовому порядку.

За результатами розгляду скарги ТОВ "Рікус" щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку постанови від 08.09.2016 № 522-ЦД-1-Т щодо

анулювання ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме: брокерської діяльності - серії АЕ № 294638 від 06.01.2015; дилерської діяльності - серії АЕ № 294639 від 06.01.2015 вирішили перенести розгляд скарги ТОВ "Рікус" до проведення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку позапланової перевірки вказаного ліцензіата. Ліцензіатом написано заяву на проведення позапланової перевірки відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Залучити до проведення такої перевірки представника Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування як третьої особи відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (за згодою суб'єкта господарювання).

- протокол № 13-16 від 23.11.2016 року

За результатами розгляду скарги ТОВ "Рікус" щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку постанови від 08.09.2016 № 522-ЦД-1-Т щодо анулювання ліцензій на провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами, а саме: брокерської діяльності - серії АЕ № 294638 від 06.01.2015; дилерської діяльності - серії АЕ № 294639 від 06.01.2015 вирішили перенести розгляд скарги ТОВ "Рікус" до проведення Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку позапланової перевірки вказаного ліцензіата. Ліцензіатом написано заяву на проведення позапланової перевірки відповідно до вимог Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Залучити до проведення такої перевірки представника Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування як третьої особи відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (за згодою суб'єкта господарювання). Станом на 23.11.2016 перевірка не здійснювалася.

Розгляд скарги ТОВ "Універ Капітал" від 10.10.2016 щодо прийняття Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку постанови від 21.09.2016 № 541-ЦА-УП-Т про накладення санкції за правопорушення на ринку цінних паперів. Розгляд триває.

Таким чином у 2016 році налагоджено участь представника Асоціації у діяльності ЕАР та ДРС. Професійні учасники фондового ринку отримали можливість бути представленими у ЕАР та звертатись до Асоціації за експертними висновками. Скарги учасників ринку здебільшого стосуються процедурних та правових порушень з боку НКЦПФР. Усі рішення ЕАР за участю Перашко А.Г. з питань спорів учасників ринку з НКЦПФР винесені не на користь НКЦПФР.

Висвітлення у ЗМІ, Фейсбук, сайт АУФТ:

1. Голову Ради Асоціації "УФТ" Олексія Петрашка обрано до складу Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування при [Державна регуляторна служба України](https://www.facebook.com/ukrstocktraders/photos/a.430178177054945.97967.100675123338587/1060663180673105/?type=3&theater).
<https://www.facebook.com/ukrstocktraders/photos/a.430178177054945.97967.100675123338587/1060663180673105/?type=3&theater>

5. Методологічна та методична робота Асоціації направлена на підтримку членів асоціації у відношенні дій регулятора, що мають непродуктивний характер.

Зміст питання:

Починаючи з 2015 р. НКЦПФР відкриває справи щодо маніпулювання цінами на фондовому ринку відносно професійних учасників – членів Асоціації. Цей процес активно супроводжується публікаціями в ЗМІ та на сайті НКЦПФР.

Професійні учасники оспорюють постанови про накладання санкцій у судах.

На звернення членів, Асоціація надавала запити до Міністерства юстиції України та НКЦПФР, а також надала експертний висновок до ЕАР стосовно законності накладання санкцій регулятором.

03.02.2016 р. АУФТ звернулась до Міністерства юстиції України (далі – Мінюст) з проханням здійснити перевірку додержання НКЦПФР законодавства про державну реєстрацію нормативно - правових актів в частині надіслання торговцям цінними паперами постанов про накладення санкцій за правопорушення на фондовому ринку, якими встановлені нові правові норми (пп.1 ч. 1 статті 10-1 ЗУ "Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні", який визначає випадки маніпулювання цінами на фондовому ринку, вживає словосполучення "*встановлення інших цін ніж ті, що існували б за відсутності таких операцій або заявок*". При цьому стаття 10-1 вказаного Закону не передбачає, що маніпулювання цінами на цінні папери є "*встановлення торговцем ціни*", як зазначає у своїх Постановах НКЦПФР). 25.02.2016 р. відповідь Мінюсту на запит АУФТ. З відповіді Мінюсту можна зробити висновок, що фахівці не розібрались у суті питання, що було викладено у запиті АУФТ, а тому надалі відповідь, що оскільки Постанови про накладення санкцій є актами індивідуальної дії, то Мінюст здійснює перевірку таких актів та вони не підлягають державній реєстрації.

Також, 03.02.2016 р. Асоціація звернулась до НКЦПФР листом, в якому виклала свій аналіз нормативної бази щодо маніпулювання та постанов НКЦПФР та наполегливо попросило НКЦПФР припинити практику неправомірного застосування нових правових конструкцій, а також у межах своєї компетенції розробити критерії, ознаки, яким мають керуватись учасники фондового ринку, визначаючи мету укладення брокерами договорів на фондових біржах. 09.03.2016 р. отримано відповідь НКЦПФР, в якій НКЦПФР зазначає, що має відповідно до законодавства право накладати адміністративні стягнення, штрафні та інші санкції за порушення чинного законодавства на юридичних осіб та їх співробітників. При розгляді справ та накладенні санкцій уповноважені особи НКЦПФР діяли в межах повноважень і відповідно до законодавства, всебічно та повно досліджували обставини справ та на підставі чинного законодавства вживали відповідних заходів правозастосування. Постанови можна оскаржити до НКЦПФР, або до суду.

У березні 2016 року Асоціацією отримано звернення від члена Асоціації з проханням надати кваліфікаційний висновок щодо рішення НКЦПФР у постанові про накладення санкцій у вигляді анулювання ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку за умисні дії, що мають ознаки маніпулювання на фондовому ринку, а саме щодо того чи були дії торговця цінними паперами маніпулюванням на фондовому ринку.

Асоціація, проаналізувавши надані документи, надала висновок, в якому зазначила, що НКЦПФР у постанові про накладення санкцій у вигляді анулювання ліцензій на здійснення професійної діяльності на фондовому ринку за умисні дії, що мають ознаки маніпулювання на фондовому ринку, посилалась на нові правові конструкції, що не передбачені діючим законодавством, а отже рішення, прийняте НКЦПФР на цих підставах, можна вважати протиправним. Висновок був направлений до ЕАР при ДРС.

З метою надання методологічної та методичної допомоги членам Асоціації у судових процесах з питань маніпулювання, Асоціацією залучено правозахисників, що активно представляють у судах профучасників фондового ринку, емітентів. (справи за позовом ТОВ "Кайдзен капітал" до ПАТ "Агрохімремонт" та НКЦПФР щодо маніпулювання).

Зміст позову: ТОВ "Кайдзен Капітал" звертається до суду за тлумаченням змісту договору про надання послуг маркет-мейкера (а саме пункту договору щодо обов'язків маркет-мейкера по підтриманню цін на емісійні цінні папери) та просить у рішенні суду розтлумачити, що зазначення у цьому пункті договору максимальної та мінімальної ціни одного цінного папера емітента, яку слід підтримувати, не можна розглядати як "встановлення ціни" в якості альтернативи "підтриманню ціни". Такий позов викликаний тим, що у постановках про накладення санкцій за умисні дії, що мають ознаки маніпулювання, НКЦПФР своєрідно тлумачить норми договору про надання послуг маркет-мейкера та класифікує операції з цінними паперами не як операції по підтриманню ціни, а операції по "встановленню ціни на цінні папери".

Позовні заяви надавалися 02.03.2016 та 26.05.2016 р. від ТОВ "Кайдзен Капітал" до НКЦПФР та ПАТ "Агрохімремонт" (Асоціація – третя сторона).

За наслідком розгляду, суд відмовив ТОВ "Кайдзен Капітал" у відкритті справи, оскільки прийшов до висновку, що суперечки між сторонами договору (емітентом та ТЦБ) не має, а НКЦПФР не має право тлумачити умови договору.

Асоціація надає підтримку професійним учасникам з питань маніпулювання, формує експертні висновки, відкрито висловлює свою позицію щодо цього питання. Кількість постанов про правопорушення, що мають ознаки маніпулювання скоротилась за останній час, перші особи НКЦПФР все менше використовують це як тему для обговорення в ЗМІ. Напрацьовується судова практика на користь професійних учасників.

Висновки та правові позиції Асоціації активно використовуються учасниками ринку у судових справах проти НКЦПФР.

Висвітлення у ЗМІ, Фейсбук, сайт АУФТ:

1. АУФТ звернулась до НКЦПФР з приводу справ про правопорушення за дії, що мають ознаки маніпулювання на фондовому ринку <https://www.facebook.com/ukrstocktraders/photos/a.430178177054945.97967.100675123338587/1019337321472358/?type=3&theater>

2. Асоціація "Украинские фондовые торговцы" (АУФТ) по просьбе торговцев ценными бумагами - членов АУФТ - обратилась к НКЦБФР с настоятельной просьбой: прекратить практику неправомерного применения новых правовых конструкций. http://jurliga.ligazakon.ua/blogs_article/660.htm

6. Виконання НКЦПФР норм ЗУ "Про ліцензування видів господарської діяльності" №222.

Зміст питання:

28.06.2015 року набрав чинності Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності" від 02.03.2015 №222-VIII (далі – Закон №222). Відповідно до пункту 6 статті 21 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону №222 ліцензії на провадження видів господарської діяльності, які на день набрання чинності Законом №222 є чинними, продовжують діяти, а ліцензії, які є чинними на день набрання чинності цим Законом та мали обмежений термін дії, визнаються безстроковими і можуть бути, за заявою ліцензіата, переоформлені відповідним органом ліцензування безкоштовно у тижневий строк.

02.10.2015 Асоціація звернулась до НКЦПФР із запитом про роз'яснення дії професійних учасників та НКЦПФР, направлені на виконання норм Закону №222 в частині переоформлені органом ліцензування за заявою ліцензіата, ліцензій, які були чинними на день набрання чинності Закону №222 та мали обмежений термін дії, та були визнані Законом №222 безстроковими.

Зі змісту листа у відповідь на запит Асоціації від 12.11.2015 року, можна зробити висновок, що наразі НКЦПФР не трактує норми пункту 6 статті 21 Прикінцевих та перехідних положень Закону №222, як такі, які б "автоматично" визнавали всі ліцензії професійних учасників фондового ринку – безстроковими, тобто НКЦПФР вимагає переліцензування.

23.02.2016 р. Асоціації звернулась із запитом до ДРС та Експертно-апеляційної ради з питань ліцензування щодо надання роз'яснення стосовно чинності та визнання безстроковими ліцензій, які мали обмежений термін дії відповідно до Закону №222. У своєму запиті Асоціації звернулась з проханням:

- провести експертизу нормативно-правових актів, зазначених Асоціацією у даному зверненні, на предмет відповідності Закону №222 та правомірності дій Комісії, а також оприлюднити результати такої перевірки на своєму офіційному сайті;

- розробити рекомендації для Комісії та професійних учасників фондового ринку щодо дій, направлених на виконання пункту 6 статті 21 Закону №222 та довести їх до відома професійних учасників фондового ринку, шляхом оприлюднення на своєму офіційному сайті та Комісії, як органу ліцензування;

- в межах своєї компетенції видати розпорядження про усунення порушення Комісією законодавства у сфері ліцензування.

06.06.2016 р. була проведена нарада ДРС, на якій було розглянуте питання порушене у запиті Асоціації. За результатами обговорення були прийняті наступні рішення:

- ініціювати конституційне подання щодо відповідності Конституції України положення пункту 6 статті 21 Закону №222 (щодо визнання ліцензій безстроковими);

- підготувати пропозиції щодо проекту змін до статті 21 Закону №222, якими обмежити в часі дію норми пункту 6 статті 21 Закону №222, стосовно видів діяльності, які ліцензуються відповідно по спеціальних законів.

Строкові ліцензії, що були визнані на підставі цього пункту безстроковими підлягають скасуванню. Ліцензіатам буде надано право протягом встановленого проміжку часу здійснити переоформлення ліцензій або отримати нову ліцензію відповідно до законодавства.

Таким чином, норма щодо визнання та переоформлення строкових ліцензій безстроковими не діє у випадку наявності спеціального закону (у нашому випадку ЗУ "Про цінні папери та фондовий ринок", "Державне регулювання ринку цінних паперів в Україні"), яким регламентується порядок ліцензування.

7. Погодження НКЦПФР змін до внутрішніх документів АУФТ

Зміст питання:

21.12.2015 р. Рішенням Загальних зборів членів Асоціації були внесені зміни до Статуту Асоціації, Положення про членство в Асоціації, Дисциплінарний кодекс Асоціації, Положення про дисциплінарний комітет Асоціації.

Відповідно до законодавства (Рішення НКЦПФР "Про об'єднання професійних учасників фондового ринку" №1925) внутрішні документи СРО та зміни до них підлягають погодженню в НКЦПФР.

29.12.2015 р. Асоціація надала до НКЦПФР відповідний пакет документів для погодження змін до зазначених вище внутрішніх документів.

25.01.2016 р. відбувся Комітет НКЦПФР під керівництвом Тарабакіна Д.В., на якому були розглянуті зауваження до пакету документів Асоціації та прийнятий проект рішення про відмову у погодженні змін до внутрішніх документів Асоціації.

Основні зауваження НКЦПФР до пакету документів стосувались:

- добровільності сплати членських внесків;
- права Ради Асоціації приймати рішення про добровільність та обов'язковість членських внесків;
- можливість приймати кошти за договорами від інших осіб, які не є членами Асоціації;
- порядку припинення членства в Асоціації за заявою про добровільний вихід;
- необхідності передбачити окремий порядок вступу та виходу членів з Асоціації, окремо за статусом СРО та ОПУ та за видами професійної діяльності.

Асоціація двічі відкликала пакет документів на доопрацювання з метою провести додаткові консультації та довести регулятору правомірність змін.

Позиція Асоціації:

1. Стосовно невизнання права Асоціації приймати участь у процесах розробки нормативних документів, метою діяльності Асоціації.

Законодавство не встановлює цілей діяльності ані для ОПУ, ані для СРО, а тому посиляться на невідповідність цілей Асоціації приписам законодавства немає підстав. Разом з тим, законодавець визначив повноваження та права для ОПУ та СРО. Так, відповідно до ст. 49 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», ОПУ та СРО мають, зокрема, такі повноваження:

- 1) розроблення і затвердження обов'язкових для виконання членами СРО Правил (стандартів) провадження відповідного виду професійної діяльності на фондовому ринку, за винятком тих правил (стандартів), які прямо встановлені законом;
- 2) розроблення заходів, спрямованих на запобігання порушенням членами СРО норм законодавства та внутрішніх документів СРО, у тому числі при припиненні ними своєї професійної діяльності;
- 3) застосування заходів дисциплінарного впливу до членів СРО у разі виявлення порушень Статуту СРО, внутрішніх документів СРО;
- 4) інші повноваження, передбачені законом та статутом такого об'єднання, якщо передбачені в ньому повноваження не суперечать вимогам законодавства.

Зазначене кореспондується з положеннями п. 1, 2 гл. 2 розд. II, п. 2, 3 гл. 2 розд. II Положення № 1925, якими додатково передбачено право для СРО також ініціювати вдосконалення законодавства України, ініціювати та брати участь у підготовці проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів, державних програм з питань, пов'язаних із розвитком фондового ринку та саморегулювання, а також направляти до органів державної влади висновки за результатами проведених ними незалежних експертиз проектів актів.

Отже, положення п. 3.1.6 нової редакції статуту Асоціації відповідає приписам нормативно-правових актів.

2. Стосовно заперечення з боку НКЦПФР можливості Асоціації отримання/повернення коштів від осіб, що не мають статусу члена Асоціації.

Нова редакція статуту Асоціації містить такі положення «7.1. Майно Асоціації формується за рахунок: ... 7.1.3. коштів, отриманих від членів Асоціації та інших осіб для забезпечення статутної діяльності Асоціації та виконання вимог НКЦПФР до СРО відповідно до чинного законодавства. Асоціація вільно користується, розпоряджається та

володіє цими коштами в межах статутної діяльності» та «7.4. Кошти і майно, передані Асоціації для цільового використання витрачаються тільки за цільовим призначенням та у порядку, визначеними Радою Асоціації, і не можуть розподілятися між членами Асоціації. Кошти, отримані Асоціацією для виконання вимог НКЦПФР для СРО, підлягають поверненню членам Асоціації або іншим особам, від яких вони були отримані, якщо таке повернення передбачено умовами відповідного договору».

Відповідно до ч. 2 ст. 2 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок» та п. 2 розд. I Положення № 1925, об'єднання професійних учасників фондового ринку – неприбуткове об'єднання професійних учасників фондового ринку, яке утворене відповідно до критеріїв та вимог, установлених НКЦПФР.

При цьому, відповідно до п. 14.1.121. ст. 14 Податкового кодексу України неприбуткові підприємства, установи та організації – неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до п. 133.4 ст. 133 цього Кодексу.

Жоден з перелічених нормативних документів не містить заборони на отримання коштів від інших осіб, ніж члени Асоціації, як і законодавство взагалі. Навпроти, Податковий кодекс України визначає критерієм неприбутковості мету отримання та витрачання коштів, а не джерело.

Затверджені нові редакції Внутрішніх документів Асоціації відповідають всім приписам Податкового кодексу встановленим для неприбуткових організацій.

Більш того, такі положення нової редакції Статуту відповідають існуючій практиці НКЦПФР щодо діяльності СРО (затверджені НКЦПФР положення попередньої редакції Статуту Асоціації), зокрема:

- п. 7.1.2. Статуту Асоціації, затвердженого рішенням Загальних зборів членів Асоціації від 26.07.2012(Протокол № 5) та погодженого рішенням НКЦПФР № 246 від 26.02.2013, передбачено таке: «Майно Асоціації формується за рахунок: ... пасивних доходів (дивіденди, відсотки, роялті, тощо) та майна, набутих Асоціацією на підставах, не заборонених чинним законодавством для неприбуткових організацій»;

- п. 7.1. Статуту СРО Професійної асоціації реєстраторів і депозитаріїв (далі – ПАРД), затвердженому рішенням позачергових XXV Загальних зборів членів від 27.11.2012 та погодженому рішенням НКЦПФР від 19.02.2013 № 214, до джерел доходів ПАРД віднесено: «пасивні доходи; дотації або субсидії, отримані з державного або місцевих бюджетів, державних цільових фондів або в межах технічної чи благодійної, у тому числі гуманітарної, допомоги, що надаються неприбутковим організаціям відповідно до умов міжнародних договорів, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, крім дотацій на регулювання цін на платні послуги, що надаються неприбутковим організаціям або через них їх одержувачам згідно із законодавством, з метою зниження рівня таких цін; кошти, отримані ПАРД як третейський збір»;

- п.9.1. статуту СРО Українська асоціація інвестиційного бізнесу (далі – УАІБ), затвердженого рішенням загальних зборів УАІБ від 24.02.2016 та погодженого рішення НКЦПФР № 316 від 17.03.2016, «Діяльність Асоціації фінансується за рахунок вступних та членських внесків, коштів міжнародної технічної допомоги, пасивних доходів».

Отже, як бачимо, практика правозастосування НКЦПФР допускає отримання доходів СРО від інших осіб, ніж члени (наприклад пасивні доходи, грантові програми та міжнародна допомога, тощо), за умови використання таких коштів для фінансування видатків на утримання СРО, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

3. Застереження стосовно відсутності у Статуті положень про заочне голосування.

Такі положення містяться у відповідних внутрішніх документах і набрали би чинності одночасно з погодженням Статуту.

4. Стосовно наполягання НКЦПФР щодо відокремлення умов членства для ОПУ та СРО в межах однієї Асоціації.

Питання членства в Асоціації належить до сфери регулювання організаційно-правової форми об'єднання як юридичної особи, а не додаткових статусів.

Так, відповідно до п. 4 розд. I Положення № 1925 ОПУ та СРО утворюються в організаційно-правових формах, передбачених законодавством для об'єднань підприємств, діють відповідно до вимог законодавства, Статуту та Правил ОПУ і СРО відповідно.

Видається сумнівним та необдуманим допускати можливість прийняття в члени (виключення з членів) Асоціації як до ОПУ і не прийняття як до СРО, і навпаки. Або ж покладання на членів Асоціації як ОПУ іншого об'єму прав та обов'язків, ніж на членів Асоціації як СРО за умови рівності прав членів. Разом з тим, саме це і пропонує НКЦПФР, бажаючи бачити два окремих один від одного порядку прийняття в члени Асоціації як до ОПУ та як до СРО.

Треба також розуміти, що у випадку втрати Асоціацією будь-якого з своїх статусів, це не призведе до автоматичного припинення членських відносин або зміни прав членів у внутрішньо-статутних відносинах.

Продовжуючи таку «логіку» НКЦПФР можна уявити дублювання не лише членства, а й установчих документів, органів управління та іншого в роботі Асоціації по кожному з її статусів.

5. Стосовно заперечення НКЦПФР що до залежності процедури набуття та відмови від членства в Асоціації від сплати внесків та виконанням зобов'язань члена Асоціації перед Асоціацією.

Відповідно до ст. 121 Господарського кодексу України підприємство – учасник господарського об'єднання має право: добровільно вийти з об'єднання на умовах і в порядку, визначених статутом господарського об'єднання.

Отже, в межах принципу добровільності членства, приписами Господарського кодексу України Асоціація наділена правом встановити в статуті умови та порядок виходу членів, що власне і було зроблено загальними зборами її членів.

Так, відповідно до п. 5.1. Положення про членство в Асоціації, членство в Асоціації припиняється внаслідок: добровільного виходу зі складу членів Асоціації на підставі заяви члена Асоціації; виключення зі складу членів Асоціації; переведення членства (прим.: правонаступництво).

Порядок розгляду заяви членом про вихід регламентовано в п. 5.2. Положення, а примусового виключення – п. 5.3. А тому в п. 5.3. Положення і не може бути того, що вже описано в п. 5.2.

6. Стосовно довжини та порядку визначення термінів розгляду документів (заяв про припинення членства та дисциплінарних справ).

Відповідно до п. 5.2.3. нової редакції Положення про членство Асоціації, Рада Асоціації розглядає заяву члена Асоціації про добровільний вихід протягом 30 календарних днів з дати її отримання. Зазначений термін обумовлений тим, що Рада є колегіальним органом, до складу якого обрано представників членів Асоціації з різних частин країни. Очевидним є те, що для узгодження їх робочого графіку потрібен час і 30-ти денний термін вбачається за розумний. Це також гармонує з практикою регулювання законодавцем строків скликання колегіальних органів, наприклад, в господарських товариствах.

Порядок визначення строків визначено главою 18 Цивільного кодексу України і за умовчанням, якщо не вказано інше, рахуються календарні дні. Тому додаткове регулювання цього питання не є обов'язковим.

Як бачимо, навіть гіпотетичні підстави для відмови в реєстрації Внутрішніх документів, якщо саме такі аргументи могли розглядатись на засіданні НКЦПФР, не ґрунтуються на приписах законодавства і зводяться скоріше до особистого бачення Внутрішніх документів, а не їх правового аналізу з боку регулятора.

16.03.2016 р. в НКЦПФР відбулось засідання Комітету НКЦПФР під керівництвом Тарабакіна Д.В., на якому було розглянуто питання щодо погодження змін до внутрішніх

документів Асоціації. На комітет був винесений проєкт рішення НКЦПФР щодо відмови у погодженні. На Комітеті для пояснень слово було надано Президенту Асоціації, проте час аби пройти по основним зауваженням, яких було небагато, не був наданий та було винесене рішення направити документи на Комісію з рішенням Комітету про відмову у погодженні.

22.03.2016 р. Асоціація публічно звернулася до членів Асоціації та до Голови та членів НКЦПФР щодо дій НКЦПФР відносно Асоціації та її членів при відмові у погодженні змін до Статуту та Правил Асоціації. Звернення оприлюднене на сайті Асоціації та надіслане усім членам на електронні скриньки. У зверненні зазначено, що НКЦПФР не зацікавлена ані в погодженні документів СРО, ані в їх відповідності вимогам законодавства, натомість регулятор намагається суб'єктивно трактувати норми законодавства.

25.04.2016 р. отримано рішення НКЦПФР про відмову у погодженні змін до внутрішніх документів Асоціації. У супроводжувальному листі зазначені причини такої відмови.

Асоціація направила позовну заяву до суду про визнання протиправним та скасування Рішення НКЦПФР від 17.03.2016 року № 317 «Про відмову у погодженні внутрішніх документів саморегульованої організації професійних учасників фондового ринку Асоціації (змін до них) та зобов'язання НКЦПФР погодити внутрішні документи. Судовий розгляд триває.

Висвітлення у ЗМІ, Фейсбук, сайт АУФТ:

1. Звернення щодо дій НКЦПФР відносно АУФТ та її членів при відмові у погодженні змін до Статуту та Правил АУФТ <https://www.facebook.com/ukrstocktraders/posts/1045158398890250>

2. Между профучастниками и НКЦБФР новый конфликт. АУФТ обвиняет регулятор в субъективности, Комиссия сетует на некачественные документы. <https://www.stockworld.com.ua/ru/news/miezhdu-profuchastnikami-i-nktsbfr-novyi-konflikt>

3. НКЦБФР и АУФТ. Продолжение дискуссии. StockWorld.com.ua разбирается в споре СРО и регулятора. <https://www.stockworld.com.ua/ru/news/auft>

4. [Звернення АУФТ до учасників фондового ринку та НКЦПФР з приводу відмови у погодженні змін до Статуту та Правил АУФТ](#)

8. Внесення змін до Положення про Раду учасників депозитарної системи ПАТ "НДУ".

Зміст питання:

На 26.04.2016 р. були заплановані загальні збори акціонерів ПАТ "НДУ". Поміж інших питань до порядку денного було включено питання внесення змін до Положення про Раду учасників депозитарної системи ПАТ "НДУ". Асоціація, провівши аналіз змін, була змушена негативно оцінити їх та висловила думку, що вони є неприпустимими в умовах сьогодення.

15.04.2016. Асоціація направила всім акціонерам ПАТ "НДУ" листа, в якому висловила свою думку щодо запропонованих змін та призвала утриматись від голосування за внесення змін у такій редакції.

Зміни до Положення все ж таки були прийняті загальними зборами ПАТ "НДУ", оскільки такі зміни враховували інтереси найбільших акціонерів ПАТ "НДУ", в тому

числі НКЦПФР, яка отримала права в обов'язковому порядку отримувати запрошення на кожне засідання Ради учасників ПАТ "НДУ".

Висвітлення у ЗМІ, Фейсбук, сайт АУФТ:

1. 14 квітня 2016 року Рада Асоціації "УФТ" на своєму черговому засіданні прийняла рішення про звернення до акціонерів ПАТ "Національний депозитарій України" щодо питання порядку денного Загальних зборів "Про внесення змін до Положення про Раду учасників депозитарної системи Публічного акціонерного товариства "Національний депозитарій України"
<https://www.facebook.com/ukrstocktraders/photos/a.430178177054945.97967.100675123338587/1073225106083579/?type=3&theater>

9. Пропозиції до проектів законів України, до проектів нормативних актів НКЦПФР, участь у Комітетах НКЦПФР та Громадській Раді при НКЦПФР.

20.11.2015 р. в ВРУ було зареєстровано проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регульованих ринків та деривативів №3498.

Асоціацією було проаналізовано даний законопроект та зроблено висновки про посилення регуляторного навантаження на учасників фондового ринку з боку НКЦПФР, створення додаткових перешкод для входу на ринок, безпідставного розширення повноважень НКЦПФР та зменшення відповідальності з боку регулятора.

01.03.2016 р. Асоціація звернулася до ДРС щодо ПЗУ №3498 з проханням провести в рамках повноважень ДРС експертизу ПЗУ №3498 та вжити заходів щодо недопущення викривлення процесу інтеграції європейських норм до законодавства України, збільшення регуляторного та зайвого навантаження на учасників фондового ринку. 13.04.2016 р. Отримано відповідь ДРС, в якій зазначено, що ДРС звернулась до профільного комітету ВРУ з пропозицією звернути увагу на позицію Асоціації під час доопрацювання ПЗУ №3498.

08.04.2016 р. Голова Ради Асоціації Петрашко О.Г. взяв участь у засіданні Фінансового і Банківського Комітету American Chamber of Commerce in Ukraine (далі – АСС). Цьому передувала кропітка підготовча робота з підготовки порядку денного засідання, інформаційного та позиційного листів для членів комітету АСС, порівняльної таблиці змін до законопроектів, що обговорювались.

У квітні ж 2016 року Асоціація звернулася до Голів депутатських фракцій щодо ПЗУ №3498 та надала пропозиції та зауваження до ПЗУ №3498.

Листами від 04.04.2016 р. Голова депутатської фракції "Народний фронт" та Голова депутатської фракції "Опозиційний блок" повідомили, що пропозиції та зауваження Асоціації направлені до профільного Комітету ВРУ.

18.04.2016 р. отримано лист Голови депутатської фракції "Народний фронт", в якому повідомляється, що ПЗУ №3498 прийнятий у першому читанні та направлений на доопрацювання до профільного комітету ВРУ, пропозиції Асоціації будуть розглянуті у встановленому порядку, взяті до уваги під час розгляду ПЗУ №3498.

15.06.2016 Асоціація направила звернення до Голови ВРУ Парубія А.В. щодо ПЗУ №3498.

Асоціація та усі учасники ринку усілякими способами намагаються звернути увагу депутатів на "шкідливість" ПЗУ №3498, оскільки робота у профільному комітеті ВРУ та робочій групі щодо ПЗУ №3498 є неконструктивною та не враховує думки учасників ринку.

Висвітлення у ЗМІ, Фейсбук, сайт АУФТ:

1. Фондовый рынок: готовимся к новой корпоративной реформе?
<http://www.epravda.com.ua/rus/columns/2016/03/31/587590/>

**2. Сергій Антонов, член ради СРО асоціації "Українські фондові торговці":
Фондовый рынок: готуємося до нової корпоративної реформи?**
<https://www.facebook.com/ukrstocktraders/photos/a.430178177054945.97967.100675123338587/1055613324511424/?type=3&theater>

3. Почему торговцы не хотят быть «инвестиционными фирмами»?
https://www.stockworld.com.ua/ru/search/result?search_form_type%5Bsearch%5D=%D0%90%D0%A3%D0%A4%D0%A2

4. АУФТ звертає увагу голів депутатських фракцій на невідповідність проекту закону щодо регульованих ринків та деривативів Євродирективам
<http://www.aust.com.ua/NewsView.aspx?news=3114>

5. Голова Ради АУФТ Олексій Петрашко прийняв участь у засіданні Фінансового і Банківського Комітету Американської Торгівельної Палати
<https://www.facebook.com/ukrstocktraders/photos/a.430178177054945.97967.100675123338587/1060580000681423/?type=3&theater>

Асоціація ретельно вивчала роботу Громадської Ради при Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку. Враховуючи завдання, що стоять перед Асоціацією, було прийнято рішення долучитися до роботи Громадської ради. Для участі у такій роботі Асоціацію делеговано представника Шевчука Костянтина Дмитровича – члена Ради Асоціації.

Протягом 2016 року Асоціація тричі направляла на засідання комітетів НКЦПФР свої пропозиції до проекту рішення НКЦПФР "Про затвердження змін до Положення про встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів та включення таких емітентів до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності". Зазначений проект був оприлюднений з частковим врахуванням пропозицій Асоціації. У періоді публічного обговорення, Асоціація знову надавала свої пропозиції та зауваження.

У березні 2016 року Асоціація звернулася до Міністерства юстиції України щодо проекту рішення НКЦПФР "Про затвердження змін до Положення про встановлення ознак фіктивності емітентів цінних паперів та включення таких емітентів до списку емітентів, що мають ознаки фіктивності" та надала до Міністерства юстиції України свої пропозиції до цього проекту.

Напрацювання Асоціації активно використовуються в судових справах проти НКЦПФР, що призводить до рішень суду на користь професійних учасників, в тому числі у другій інстанції (справа ФБ "Перспектива" проти НКЦПФР).

З липня 2016 року Асоціація надавала пропозиції до проекту рішення НКЦПФР "Про затвердження Змін до Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками" до кожного комітету у порядку денному якого зазначалося це питання. Процес змінення/узгодження вимог з розрахунку показників триває з 2014 року. Пропозиції Асоціації частково були враховані.

З вересня по листопад 2016 року на розгляд комітетів НКЦПФР вносився проект рішення НКЦПФР «Про внесення змін до Порядку заміни свідоцтва (свідоцтв) про реєстрацію випуску (випусків) емісійних цінних паперів у зв'язку зі зміною найменування емітента та/або забезпеченням існування іменних цінних паперів у бездокументарній формі, який також вносився на публічне обговорення. Асоціацією надавалися пропозиції, які також були частково враховані.

У другому півріччі 2016 року також вносилися на обговорення зміни до Порядку погодження набуття особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку або

збільшення її таким чином, що зазначена особа буде прямо чи опосередковано володіти або контролювати 10, 25, 50 і 75 відсотків статутного капіталу такого учасника чи права голосу придбаних акцій (часток) в його органах управління. Асоціацією надавалися пропозиції та зауваження, які були частково враховані.

У вересні 2016 року Асоціацією надані пропозиції Рекомендацій суб'єктам фінансового моніторингу – професійним учасникам фондового ринку (ринку цінних паперів) небанківським фінансовим установам.

У жовтні 2016 року Асоціацією надані пропозиції щодо вдосконалення вимог до розкриття інформації та порядку емісії цінних паперів.

У листопаді 2016 року до комітетів НКЦПФР вносилися наступні пропозиції:

- до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з метою імплементації законодавства ЄС в сфері корпоративного управління»;
- до проекту змін Довідки щодо обсягу фінансової звітності, яка подається емітентом цінних паперів, що пропонуються для публічного розміщення, та проспекту їх емісії;
- до проекту рішення НКЦПФР «Про затвердження порядку реєстрації випуску опціонних сертифікатів та проспекту їх емісії».

Попри активну позицію Асоціації донести до регулятора важливість та необхідність певних дій та нововведень не завжди вдається. Проаналізувавши роботу регулятора та його ставлення до співпраці з представниками фондового ринку, Асоціація, спільно з УАІБ звернулася до центральних офісів та українських представництв міжнародних фінансових організацій з проханням надати Україні фахову допомогу у реформуванні НКЦПФР, яке має передувати отриманню українським регулятором додаткових повноважень.

Причиною для звернення професійних об'єднань стало наростаюче занепокоєння професійної спільноти та учасників ринку цінних паперів хаотичністю процесів змін в регулюванні, що підривають довіру суб'єктів ринку до регулятора та є суттєвим фактором погіршення інвестиційного іміджу України.

10. Запити до НКЦПФР щодо питань з професійної діяльності

1. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо дії професійних учасників та НКЦПФР, направлених на виконання норм Закону №222 в частині переоформлені органом ліцензування (НКЦПФР) за заявою ліцензіата, ліцензій, які були чинними на день набрання чинності Закону №222 та мали обмежений термін дії, та були визнані Законом №222 безстроковими.

2. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо можливості укладання ТЦП договорів міни цінних паперів на інше майно, у тому числі нерухомість, корпоративні права, порядок відображення таких операцій у системі внутрішнього обліку.

3. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо розкриття інформації емітентами цінних паперів.

4. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо здійснення фінансового моніторингу професійними учасниками ринку цінних паперів;

5. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо розрахунку пруденційних нормативів/показників.

6. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо застосування норм Положення про порядок складання та подання адміністративних даних.

7. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо застосування норм Правил здійснення торгівлі цінними паперами.

8. Запит до НКЦПФР про надання роз'яснення щодо застосування норм Про затвердження Критеріїв ризику легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним

шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

11. Робота Асоціації з формування думки учасників фондового ринку

У березні 2016 року Асоціація звернулася до голів депутатських фракцій з проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо регульованих ринків та деривативів)». Такі звернення були непоодинокі не лише з боку Асоціації. Після адресних звернень багатьох представників фондового ринку, законопроект було винесено на друге читання майже без врахування думки учасників ринку та з нововведеннями, що ніколи не були предметом обговорювання з ринком.

Внаслідок чого було складене та надіслано до Верховної ради та головам фракцій спільне звернення. Текст звернення, окрім Асоціації, підписали Голови ПАРД, УАІБ та трьох фондових бірж, а саме ПАТ «ФБ «Перспектива», ПАТ «ФБ «ПФТС», ПАТ «Українська Біржа».

У зверненні йшлося про наступне.

На розгляд Верховної ради України у другому читанні планується винести проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо регульованих ринків та деривативів)» (реєстр. № 3498 від 20.11.2015р.) (далі - Проект). Представники фондової спільноти, що брали участь у робочих групах з розробки цього проекту, раніше неодноразово висловлювали підтримку необхідності створення цивілізованих ринків похідних цінних паперів та деривативів. Користуючись нагодою, висловлюємо також вдячність за врахування деяких наданих нами пропозицій.

В той же час, ми вважаємо за необхідне звернути увагу на те, що при підготовці законопроекту до другого читання, було внесено ряд пропозицій, які ніколи не обговорювались з учасниками ринку, та будуть мати негативний вплив на ринок капіталу в цілому, а саме:

1) Посилення інституційної незалежності НКЦПФР, в тому числі передбачено значне розширення повноважень регулятора. Зокрема, запропоновано відмінити необхідність погодження актів НКЦПФР з іншими державними органами, в тому числі з Міністерством юстиції України та Державною регуляторною службою України, а також скасувати необхідність державної реєстрації нормативно-правових актів в Мін'юсті. Проектом визначається, що «Акти Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку ... не потребують узгодження або схвалення органами державної влади, іншими державними органами та не можуть відмінитися ними, крім випадків, передбачених законом». При цьому акти НКЦПФР є обов'язковими для органів державної влади, інших державних органів, органів місцевого самоврядування, учасників ринку цінних паперів, інших фізичних та юридичних осіб. НКЦПФР контролює їх виконання. Отже, реєстрація актів НКЦПФР виводиться з-під нагляду Міністерства юстиції, а регуляторна діяльність НКЦПФР, на відміну від діяльності Національного банку України, повністю виводиться з-під дії Закону України «Про засади державної регуляторної політики». В той же час, за пропонуваними нормами до цього Проекту Голова та члени НКЦПФР, залучені експерти не несуть відповідальності за будь-які дії або бездіяльність, пов'язані з виконанням завдань НКЦПФР у межах повноважень.

2) Зміна концепції лістингу на допуск до торгівлі на регульованому ринку призведе до того, що на регульованому ринку цінних паперів не залишиться інструментів. Переважна більшість цінних паперів будуть обертатись виключно на позабіржовому ринку, внаслідок чого українські та іноземні інвестори втратять можливість отримати ринкову ціну за свої українські цінні папери на організованому ринку в Україні.

3) Підвищення вимог до капіталу професійних учасників має відбуватись після створення можливостей для ведення бізнесу та не раніше дати завершення терміну

гармонізації національного законодавства до законодавства ЄС щодо фінансових послуг, тобто з 01.01.2020 року.

Враховуючи зазначене, підтримуючи в цілому мету законопроекту, просимо народних депутатів, керуючись пунктом 3 статті 120 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», відхилити пропозиції щодо зміни діючого законодавства стосовно зазначених питань, та після цього прийняти Закон в цілому.

Поділяючи в цілому думку про необхідність розбудови інституційної спроможності регулятора, вважаємо за необхідне створити окремий проект Закону України, з обов'язковим досягненням балансу між обсягом повноважень та відповідальності.

29-30 вересня відбувся «Український фінансовий форум 2016», який зібрав на одному дискусійному майданчику ключових учасників фінансового ринку країни, представників влади, міжнародних організацій та іноземних експертів. За два дні подію відвідало більше двохсот чоловік. Організатором форуму виступила група ІСУ, Асоціація вже не перший рік у числі партнерів і учасників. У форумі взяли безпосередню участь Голова Ради Асоціації Олексій Петрашко, а також Члени Ради Ігор Когут, Борислав Нетак, Костянтин Шевчук, Анатолій Зуб.

На полях форуму відбулися запеклі дебати щодо актуальних питань розвитку фінансового ринку України. Одними з гострих, стали питання інституційної спроможності регулятора ринку цінних паперів, розширення його повноважень, боротьби з маніпулюванням, розвитком недержавної пенсійної системи.

Практично на завершення третьої дискусійної панелі, присвяченій розвитку фінансових інструментів, Членом Ради Асоціації Костянтином Шевчуком було поставлено представнику Комісії питання щодо імплементації пропозицій НКЦПФР в законодавче поле, що стосуються питань інституційної спроможності регулятора "Ринок дуже давно чекає нових інструментів і можливість торгувати прозоро і транспарентно. Закон про деривативи напевно важливий законопроект, який ми всі з нетерпінням чекаємо. Але виникає один маленький момент.

У закон про деривативи чомусь, якимось чином замаскували розширення повноважень Комісії, які по-доброму повинні бути прийняті окремим законом про регулювання. Ось цей факт наштовхує ринок на думку, що Комісія сама користується якимись схемними методами в своїх діях, викликаючи у ринку недовіру і настороженість. Чи можете пояснити, чому саме в такій формі ви хочете розширювати повноваження? Чому Комісія діє саме такими методами, які відразу викликають відторгнення?". На жаль, відповідь на це питання на третій панелі не пролунали.

Олексій Петрашко, в рамках четвертої дискусійної панелі (на тему: «Інституціональною здатності Комісії з цінних паперів»), підтримав обговорення існуючих повноважень НКЦПФР, перспектив їх розширення, боротьби з маніпулюванням і очищення ринку, а також інших актуальних питань.

«Чи подобається ринку посилення повноважень комісії з цінних паперів та фондового ринку? Відповідь - не подобається. Не подобається ринку в подібному масштабі збільшення повноважень. Питання: чи повинна Україна приєднуватися до багатостороннього меморандуму про взаєморозуміння IOSCO?

Відповідь - так, повинна. Безумовний тренд розвитку як раз в цьому і полягає. Але, диявол, як завжди в дрібницях, в деталях, "Олексій Петрашко зазначив. В ході виступу було порушено питання про інформацію, яку отримує регулятор." Сьогодні, доповідаю Вам. Практично кожна угода з цінними паперами в нашій країні репортиться в НКЦПФР, зазначив Глава Ради АУФТ. Фактичний обсяг інформації, що отримується сьогодні регулятором, на нашу думку, достатній для її аналізу.

Може, є й така історія, що сьогодні регулятор, на жаль, може побачити рух по паперовим рахунках і таку інформацію йому розкриває облікова система. Так ось, в зв'язку з цим, якщо потрібна грошова компонента, або точніше розрахунок в грошах за цими угодами, то не

питання. Давайте ми це зробимо, але встановимо певну процедуру, яка існує сьогодні. У тому числі у правоохоронних органів, які розслідують набагато більш тяжкі злочини, з точки зору кримінального права. Існує процедура розкриття цієї інформації, існує доказ органу, який вимагає її розкриття і тільки після цього він отримує право на розкриття подібної інформації. Чи потрібно це? Так, напевно, потрібно, але необхідна процедура, а не автоматична передача конфіденційної інформації від суб'єкта в сторону регулятора. Нам здається це більш адекватним підходом. Більш того, він повністю, підкреслюю, повністю відповідатиме вимогам меморандуму IOSCO ".

Як член апеляційно-експертної ради при Державній регуляторній службі, Глава Ради Асоціації зазначив "У рекомендаціях наших міжнародних партнерів ми побачили, що багато органів регулювання добровільно, підкреслюю, добровільно виконують цю функцію. Аналізують, моделюють ситуацію, яка може скластися після впровадження того чи іншого проекту нормативно -правового акту. Це процедура досить звична, і я думаю, що на сьогодні державно-регуляторна служба завжди адекватно підходить до питань регулювання зокрема цієї сфери, і якихось протидій, з точки зору предметної функції, ми не спостерігаємо ".

Окрему увагу на четвертій дискусійній панелі форуму було присвячено питанню боротьби з маніпулюванням. У зв'язку з цим Олексій Петрашко надав альтернативний погляд на вирішення цієї проблеми: "У цьому питанні існує фундаментальна підміна понять. Фундаментально існує нерозуміння. Коли група осіб на ринку вирішує відвести ціну інструментів в якусь сторону, отримує вигоду від цієї змови. Тим часом втрачають інші інвестори. Безумовно, це - злочин. Але це аналіз ціни, поведінка ціни, так само як інсайдерська торгівля, регулятори аналізують поведінку ціни. Ми на сьогоднішньому етапі часу заглиблюємося в аналіз поведінки емітента. Якщо ми хочемо сказати, наприклад, що на валютному ринку неможливо маніпулювання, розстрою - можливі і на валютному ринку. Давайте будемо аналізувати емітента валют, в такому випадку: фіктивний він, не фіктивний і так далі. Розумієте? Давайте не будемо підміняти поняття. Ось у мене таке велике прохання".

Також на четвертій дискусійній панелі обговорювалися джерела фінансування НКЦБФР, досвід посилення інституційної спроможності НБУ, "Спліт" Нацкомфінпослуг та інші питання. Дискусію вели представники МВФ в Україні, НКЦПФР, НБУ, профільних СРО АУФТ та ПАРД.

Перспективи пенсійної реформи і запуск накопичувальної пенсійної системи стали основою обговорення п'ятої дискусійної панелі («Інституційні інвестори як основа відродження фондового ринку України»). Результати опитування учасників Форуму не залишили сумнівів, що ці реформи очікувані і затребувані. Але в процесі їх реалізації необхідно враховувати українські реалії, на які вказав Член Ради Асоціації Ігор Когут: «Обговорюючи ступінь впливу і необхідність запуску другого рівня пенсійної системи, ми - тут присутні, до сих пір не озвучили, що недержавні пенсійні фонди самі є інвесторами. А з огляду на інвестиційне поле в нашій країні, НПФи в ряді випадків також є незахищеними від тієї ж державної влади і правоохоронних органів, які повинні були бути націлені на захист інвесторів. А по факту, бізнесу доводиться самостійно вибудовувати механізми захисту від тих, хто мав би їх самих захищати. Не можна допустити, щоб над нашою недержавною пенсійною системою, поки вона ще перебуває в незайманому стані, скоїли акт наруги і остаточно вбили до неї довіру. Ціна цієї довіри дуже велика! »

Всього в рамках Форуму відбулося шість дискусійних панелей, на яких учасники обговорили макроекономічну і фінансову ситуацію в Україні, залучення інвестицій, розвиток фінансових інструментів, інфраструктури ринків капіталів.

Подобиці на сторінці подій <https://ukrfinforum.com/>

У жовтні 2016 року Асоціація спільно з Українською Асоціацією Інвестиційного Бізнесу висловили ставлення представників фондового ринку до подій, пов'язаних з опублікованими у деякими інтернет-змі обвинувачень керівництва та співробітників НКЦПФР стосовно розголошення інформації.

Професійні учасники фондового ринку України та інвестори вкрай стурбовані ситуацією, що склалася навколо оприлюднених деякими Інтернет-ЗМІ звинувачень керівництва та співробітників НКЦПФР у порушенні конфіденційності інформації, яка потрапляє до НКЦПФР, і передачі її представникам ЗМІ та народним депутатам України, а також замовлення публікацій у ЗМІ. Напевне, це перший випадок висунення таких звинувачень за усі 20 років існування регулятора фондового ринку в Україні.

Незважаючи на досить оперативне та публічне висловлення регулятором своєї позиції щодо безпідставності таких звинувачень, ця проблема продовжує активно обговорюватися в ЗМІ та соціальних мережах. Це може розглядатися як чергова інформаційна диверсія, спрямована на дискредитацію української влади та впроваджуваних в державі реформ.

Подовження цієї інформаційної компанії може створювати значні репутаційні ризики для регулятора та національного фондового ринку. При цьому саме довіра до ринку та репутація його учасників (як емітентів, інвесторів, фінансових посередників, так і регулятора) є важливою складовою ефективного функціонування національного ринку капіталу та його інтеграції у світовий економічний простір.

Більше того, ситуація, що склалася, на жаль, проходить на тлі інших публічних скандалів навколо органів державної влади та посадових осіб. Ринок обурений сумнівними відомостями та коментарями у ЗМІ та соціальних мережах, оскільки негативний інформаційний фон може не кращим чином вплинути на сприйняття України інвесторами, в т.ч. іноземними, призвести до суттєвого зростання репутаційних ризиків для держави загалом, зашкодити в рівній мірі і регулятору, і ринку, заблокувати інвестиційні процеси, а також створити складнощі для сталої роботи державного органу, вкрай значущого для провадження невідкладних реформ в фінансовому секторі.

Аби покласти край всім інсинуаціям навколо висунутих в ЗМІ закидів щодо, начебто, неналежного поведіння з конфіденційною інформації, регулятор та учасники фондового ринку зацікавлені у об'єктивному аналізі таких звинувачень, формалізованому висновку щодо ступеню їх обґрунтованості. Очевидно, що найбільш зацікавленою стороною вбачається саме НКЦПФР.

Наразі для фондового ринку будь-якої розвиненої країни немає альтернативи наданню учасниками ринку регулятору широкого кола інформації, значна частина якої є конфіденційною (має обмежений доступ). Такі зобов'язання встановлені законодавчо як на міжнародному так і національному рівнях. В той же час у регулятора альтернативи щодо застосування такої інформації існують. Саме тому, на наш погляд, було б цілком доцільне комплексне врегулювання питань збереження та нерозголошення конфіденційної інформації на фондовому ринку України як на законодавчому рівні, так і на рівні внутрішніх процедур регулятора.

Це тим більш важливо, якщо зважати на публічно анонсовані законодавчі ініціативи щодо подальшого розширення повноважень регулятора в частині одержання додаткової інформації, які, зокрема, спрямовані на отримання НКЦПФР можливості вимагати надання інформації від будь-якої юридичної або фізичної особи, одержувати доступ до інформації з обмеженим доступом (банківська таємниця) тощо. Натомість, можна констатувати, що ані в межах поточної правової основи, ані в проектах перспективного законодавства учасники ринку не бачать адекватної імплементації відповідної персональної відповідальності представників регулятора (а не аморфної відповідальності державного органу загалом) за розголошення конфіденційної інформації. Хоча наявність таких норм могла б суттєво підвищити рівень довіри інвесторів.

Якщо оперативно та безумовно не спростувати звинувачення в недотриманні представниками регулятора належного рівня збереження та нерозголошення конфіденційної інформації, то можуть бути значною мірою змарновані загальні зусилля щодо реформування фінансового сектору, поліпшення інвестиційного клімату, залучення внутрішніх та іноземних інвесторів.

Вважаємо за необхідне цілком підтримати зважену публічну позицію регулятора, висловлену в релізі НКЦПФР від 25.10.2016 стосовно того, що «захист репутації НКЦПФР як державного органу та репутації його керівництва і окремих співробітників здійснюватиметься виключно в рамках чинного законодавства України» На наш погляд, саме в рамках чинного законодавства ситуація має бути ретельно проаналізована, із залученням відповідних компетентних органів. Зокрема, такими органами мали б стати Генеральна Прокуратура України та Національне антикорупційне бюро України, які за наслідками відповідних правових дій, можуть винести максимально об'єктивний публічний вердикт щодо висунутих звинувачень у рамках чинного законодавства, аби уникнути будь-яких подальших інсинуацій та репутаційної дискредитації української влади.

Якщо за наслідками співпраці НКЦПФР із зазначеними компетентними органами та громадськістю щодо аналізу ситуації, буде остаточно, публічно та документально доведено безпідставність звинувачень, всі учасники ринку капіталу, широка інвестиційна спільнота висловлять громадський осуд ЗМІ, авторам звинувачень та всім, хто їх підтримує. Якщо звинувачення будуть в тій чи іншій мірі підтвержені, то необхідно показово та публічно притягнути осіб, винних у розголошенні конфіденційної інформації, до відповідальності та, більш важливо, створити умови щодо унеможливлення повторення подібних ситуацій в майбутньому, в т.ч., як вже зазначалося, і на законодавчому рівні.

Об'єктивний розгляд ситуації надасть ринку безумовний сигнал про зацікавленість усієї системи державної влади в Україні, та, зокрема, регулятора фондового ринку у забезпеченні належного рівня збереження та нерозголошення конфіденційної інформації як умови розвитку бізнес середовища національної економіки, вітчизняного ринку капіталу та захисту прав інвесторів.

Понад те, прозорість та ефективна співпраця органів влади з метою усунення будь-яких перешкод та проблем для інвестиційних процесів, має сприяти не тільки позитивному сприйняттю оновленої державної влади, але й суттєво допомогти в ефективному та скорішому становленні новоствореним інститутам для залучення інвестицій (Національній інвестиційній раді, Офісу супроводження інвестицій), а також забезпечити зміцнення інвестиційного іміджу України напередодні масштабної приватизації і залучення вкрай важливих для стабілізації та розвитку національної економіки зарубіжних інвестицій.

У листопаді 2016 року Асоціація спільно з Українською Асоціацією Інвестиційного Бізнесу звернулася до міжнародних організацій. Текст звернення було опубліковано у ЗМІ.

«Інвестиційна спільнота України - професійні учасники фондового ринку, інвестори та суб'єкти інфраструктури підтримують зусилля влади, спрямовані на реформування та розвиток фінансового сектору України. Зокрема, вкрай важливим та актуальним є обговорення питань, пов'язаних із збільшенням інституціональної та фінансової незалежності його регуляторів.

Прикладом успішного співробітництва України з міжнародними фінансовими організаціями є проведена модернізація діяльності Національного банку України, результати якої позитивно вплинули на роботу банківського сектору та високо оцінені міжнародними експертами та міжнародними фінансовими організаціями.

Така робота почалась з реорганізації внутрішньої структури НБУ, виявлення проблемних зон регулювання та визначення причин їх виникнення, що, на нашу думку, є абсолютно логічним. Проведений аналіз дозволив здійснити заходи, направлені на підвищення адміністративної спроможності та ефективності застосування наявних широких регуляторних повноважень НБУ. Лише після цього відбулося ініціювання змін правового статусу Національного банку, в тому числі шляхом відмови від застарілих повноважень та набуття нових.

Саме такий зважений та послідовний підхід дозволив у короткий термін підвищити якість регулювання та стабілізувати відповідний сегмент фінансового ринку.

Нажаль, на ринку цінних паперів, спостерігається інша ситуація. Професійна спільнота та учасники ринку цінних паперів занепокоєні хаотичністю процесів змін регулювання цього ринку. Прагнення НКЦПФР отримати додаткові регуляторні повноваження не супроводжуються критичним аналізом застосування вже наявних важелів впливу, переглядом існуючих регуляторних функцій з метою їх оптимізації.

Так, на сьогодні Комісія вже має право проводити перевірки самостійно або в співпраці з іншими компетентними органами, що відповідає Директивам ЄС з цього питання та принципам IOSCO. Проте, європейське законодавство детально регулює порядок проведення таких перевірок та закріплює підвищені вимоги до зберігання отриманої інформації, встановлює досить суттєву відповідальність посадових осіб регулятора, чого бракує як українському законодавству так і практиці регуляторної діяльності НКЦПФР.

Неоднозначність тлумачення змісту повноважень регулятором та суб'єктами ринку призводить до оскарження рішень Комісії у судовому порядку навіть до скасування відповідного нормативного акту регулятора. Такі суперечки ще й переведені у публічну площину, підбивають довіру суб'єктів ринку до регулятора та є суттєвим фактором погіршення інвестиційного іміджу України.

Несприйняття суспільством останніх законодавчих ініціатив з розширення повноважень Комісії пов'язано, в першу чергу з тим, що імплементувати норми європейського права пропонується шляхом їх формального перенесення (транспозиції) до законодавства України, без врахування суттєвих розбіжностей у правовому регулюванні суспільних відносин та ступеню реформування інших елементів правової системи (насамперед судової влади), що призведе не до незалежності НКЦПФР а її безконтрольності з боку правової системи та абсолютної незахищеності усіх учасників ринку цінних паперів від волюнтаризму Комісії як регулятора ринку. Тому, на наше переконання, як перегляд наявних повноважень Комісії, так і надання їй нових, має супроводжуватись встановленням на законодавчому рівні чіткої системи відповідальності посадових осіб регулятора та гарантуванням захисту інтересів усіх учасників ринку цінних паперів та збереження конфіденційної інформації, отримуваної НКЦПФР.

Українська спільнота учасників ринку цінних паперів звертається до міжнародних фінансових організацій з проханням надати Україні фахову допомогу у комплексному реформуванні НКЦПФР (організаційний, функціональний та матеріальний аспекти), яке має передувати отриманню регулятором додаткових повноважень.

Учасники ринку впевнені, що приведення правової основи України у відповідність до цілей та принципів регулювання у сфері цінних паперів IOSCO та здобуття статусу сторони Багатостороннього меморандуму про взаєморозуміння IOSCO мають стати значущим фактором довіри до національного ринку капіталу з боку внутрішніх та міжнародних інвесторів.»

Контроль за виконанням Правил Асоціації

Попри вкрай обмежене фінансування, у 2016 році Асоціація підтримувала комплекс заходів з метою контролю за виконанням правил Асоціації.

Асоціація забезпечує можливість підтримувати високий професійний рівень діяльності членів Асоціації і, як наслідок, дотримуватися усіх встановлених норм та правил при припиненні ними своєї професійної діяльності, а саме:

- Інформування членів Асоціації

Так, Асоціацією створено та підтримується в актуальному стані інформаційний ресурс – веб-сайт, що містить тематичні розділи за видами професійної діяльності членів, інформацію

про актуальний стан регулювання відповідних правовідносин, практичні аспекти правозастосування, методологічні матеріали, тощо. Також здійснюються щотижневі адресні розсилки дайджеста з оновленнями таких матеріалів на електронні адреси членів Асоціації.

- Консультування членів Асоціації

Як і у попередніх роках, реалізується оперативне консультування фаховими спеціалістами з усіх аспектів професійної діяльності членів Асоціації засобами телефонного зв'язку та електронної пошти. Так, за 9 місяців 2016 року Асоціацією надано 198 консультацій на звернення членів.

- Навчально-методична робота

Асоціацією розробляються та підтримуються у актуальному стані проекти документів для професійних учасників фондового ринку. У 2016 році Асоціація виступила співорганізатором конференції.

- Організаційні заходи

Для забезпечення ефективної реалізації кожного з попередніх напрямків, Асоціацією залучено досвідчених фахівців – практиків в сфері торгівлі цінними паперами та депозитарної діяльності, обліку та фінансового моніторингу.

Контроль за дотриманням членами Асоціації Правил здійснюється менеджером із зв'язку з громадськістю.

Контактна інформація:

Телефон/Факс:

(056) 373-97-84 (м. Дніпро)

Поштова адреса:

49000, Дніпро, вул. Воскресенська (Леніна), 30

Електронна пошта:

Загальна інформація для членів СРО: info@aust.com.ua

Технічна підтримка:

Звітність до Асоціації: тел: (056) 373-95-93;

ПЗ ВІТ eReport: тел: (056) 373-95-98.